
თავი - 27

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება

შინაარსი

- ❖ წილობრივი ინსტრუმენტებში ღაბანდებული ინვესტიციები;
- ❖ ინვესტიცია შეილობილ საწარმოში;
- ❖ კონსოლიდირების პროცედურები.

27.1. წილობრივ ინსტრუმენტებში დაბანდებული ინვესტიციები

წინამდებარე თემაში განვიხილავთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების შედგენის პრინციპებს.

აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით ფინანსური აღრიცხვის პროგრამაში ჩვენ გავეცანით ნაწილობრივ ინსტრუმენტში დაბანდებული ინვესტიციების აღრიცხვის საკითხებს, რომელთა, განმეორებაც საჭიროდ მივიჩნიეთ, რათა გავიხსენოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების შედგენის მოთხოვნის წინაპირობები.

საწარმო ინვესტიციას სხვადასხვა მიზნით ახორციელებს. ზოგიერთი საწარმოსათვის საინვესტიციო საქმიანობა წარმოადგენს მისი ეკონომიკური საქმიანობის მნიშვნელოვან ელემენტს. ზოგიერთი საწარმო ინვესტიციებს ფლობს დამატებითი ფულადი სახსრების მიღების მიზნით, ხოლო ზოგიერთი - კომერციული ურთიერთობების გაძლიერების ან კომერციული უპირატესობის მოსაპოვებლად.

ინვესტიციების მოცულობიდან და მხარეებს შორის ჩამოყალიბებული საინვესტიციო ურთიერთობიდან გამომდინარე, შესაძლებელია ინვესტიცია ზემოთხსენებული სხვადასხვა მიზნით იყოს განხორციელებული. ამიტომ, ბურალტრული აღრიცხვისა და ფინანსური ანგარიშების თვალსაზრისით, განსხვავებული წესებია დადგენილი. შესაბამისად, კლასიფიცირებისათვის აუცილებელია განისაზღვროს, თუ რა პოზიცია აქვს ინვესტორს. კერძოდ:

- ა) ინვესტორი აკონტროლებს სხვა საწარმოს;
- ბ) ინვესტორი სარგებლობს მნიშვნელოვანი გავლენის უფლებით;
- გ) ინვესტორი ვერ სარგებლობს მნიშვნელოვანი გავლენის უფლებით და ვერ აკონტროლებს სხვა საწარმოს; თუ
- დ) ადგილი აქვს ერთობლივი მიზნით ინვესტირებას.

წილობრივი ინსტრუმენტი - არის ნებისმიერი ხელშეკრულება, რომელიც ადასტურებს საწარმოს აქტივებში ყველა მისი ვალდებულებების გამოქვითვის შემდეგ დარჩენილი წილის საკუთრების უფლებას.

ინვესტორის პოზიციის განსაზღვრას არსებითი მნიშვნელობა აქვს ფინანსური ანგარიშების მომზადების მიზნით.

იმისათვის, რომ გავერკვეთ თუ რას გულისხმობს ზემოთ ჩამოთვლილი ინვესტირების ფორმები, უპრიველეს ყოვლისა გავერკვეთ შემდეგ ტერმინებში:

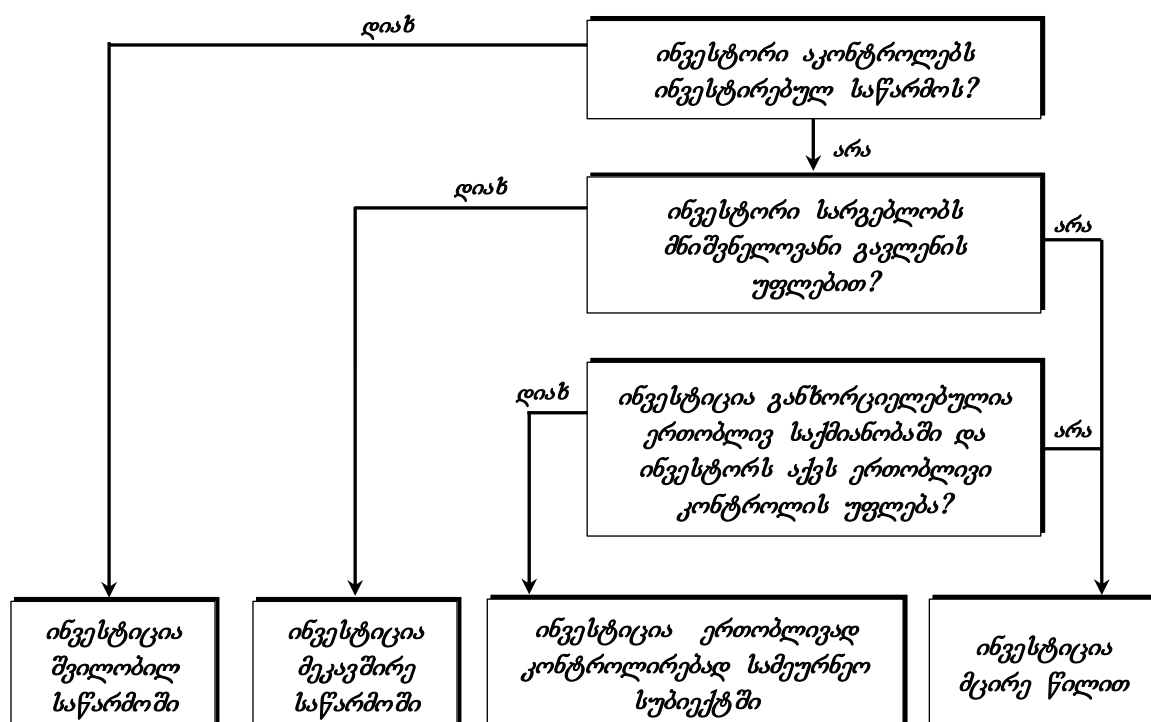
კონტროლი - ნიშნავს საწარმოს ფინანსური და სამეურნეო პოლიტიკის მართვის უფლებამოსილებას, ამ საქმიანობიდან ეკონომიკური სარგებლის მიღების მიზნით.

მნიშვნელოვანი ზეგავლენის უფლება - ნიშნავს ინვესტორის მიერ ინვესტირებული საწარმოს ფინანსური და საწარმოო პოლიტიკის გადაწყვეტილებების მიღებაში მონაწილეობის უფლებას, რაც არ გულისხმობს ინვესტორის მიერ ამ პოლიტიკაზე კონტროლის ან ერთობლივი კონტროლის უფლებას.

ერთობლივი კონტროლი - წარმოადგენს ხელშეკრულებით დადგენილ ერთობლივ კონტროლს ეკონომიკური საქმიანობის ფარგლებში, რომელიც არსებობს მხოლოდ მაშინ, როდესაც სტრატეგიული ფინანსური და ოპერატიული გადაწყვეტილებების მიღება უკავშირდება საქმიანობას, რომელიც საჭიროებს ერთობლივად მკონტროლებელ მხარეთა (სრულუფლებიანი მონაწილე) ერთსულოვან თანხმობას.

ინვესტიციების სხვადასხვა მოცულობიდან გამომდინარე ინვესტორს განსხვავებული უფლებები გააჩნია ინვესტირებული საწარმოს მიმართ. **იხილეთ სქემა №1**

სქემა №1

27.2. ინვესტიცია შვილობილ საწარმოში

ბასს 27 “კონსოლიდირებული და ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგება”-ს მიხედვით:

შვილობილი საწარმო - არის საწარმო, ამხანაგობის ტიპის არაკორპორაციული ერთეულის ჩათვლით, რომელსაც კონტროლს უწევს სხვა საწარმო (ცნობილი სათავო საწარმოს სახელწოდებით).

სათავო საწარმო - ისეთი საწარმოა, რომელსაც გააჩნია ერთი ან მეტი შვილობილი საწარმო.

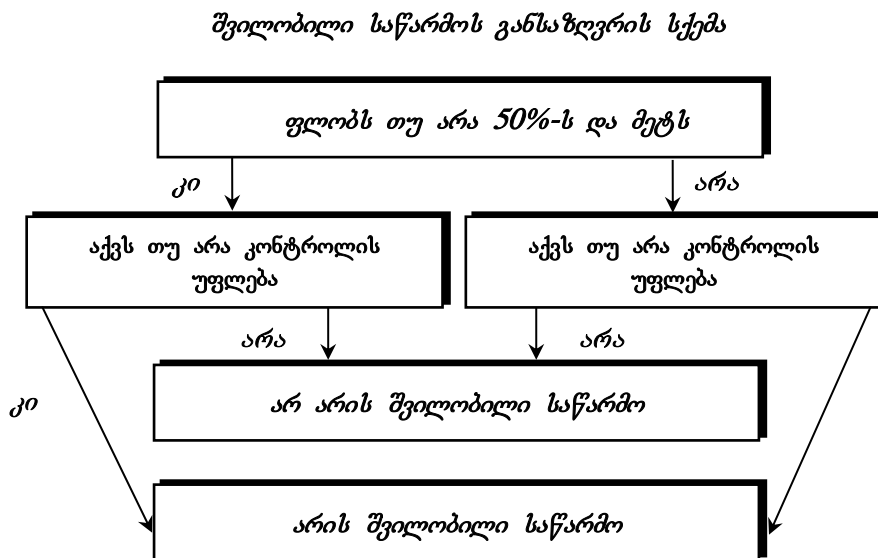
საწარმოთა ჯგუფს უწოდებენ სათავო და შვილობილ საწარმოებს ერთად.

სათაო სწარმოს ამ სტანდარტის საფუძველზე აქვს ვალდებულება შეადგინოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ, იმისათვის რომ საწარმო ჩაითვალოს სათაო საწარმოდ ის უნდა “აკონტროლებდეს” მეორე საწარმოს.

ბასს 27-ის მიხედვით - კონტროლი არსებობს, როდესაც სათაო საწარმო, პირდაპირ თუ არაპირდაპირ, შვილობილი საწარმოს მეშვეობით ფლობს ხმის უფლების ნახევარზე მეტს. მაგრამ ასეთი მფლობელობა შეიძლება ყოველთვის არ გულისხმობდეს კონტროლს. თუმცა კონტროლი შეიძლება არსებობდეს იმ შემთხვევაშიც თუ სათაო სწარმო ფლობს ხმის უფლების ნახევარს ან ნახევარზე ნაკლებსაც და პირიქით.

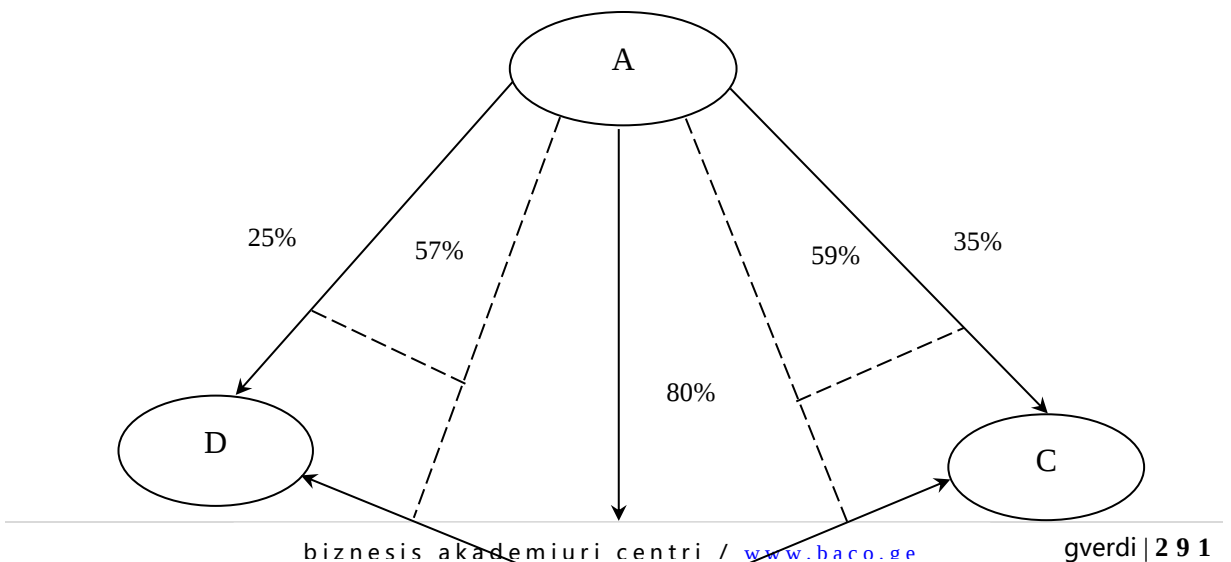
შვილობილი საწარმოს განსაზღვრის სქემა შეიძლება შემდეგნაირად წარმოვიდგინოთ:

სქემა 2

იმის საილუსტრაციოდ თუ რას გულისხმობს ხმის უფლების ნახევარზე მეტის პირდაპირი და არაპირდაპირი ფლობა განვიხილოთ შემდეგი მაგალითი.

სქემა 3

40%-ის 80%=32%

B

30%-ის 80%=24%

A საწარმო B საწარმოში პირდაპირ ფლობს წილის 80%-ს; C საწარმოში პირდაპირ 35% და არაპირდაპირ 24% (30%-ის 80%-ს) ფლობს, სულ A საწარმო C საწარმოში ფლობს წილის 59%-ს. D საწარმოში პირდაპირ ფლობს 25% და არაპირდაპირ წილის 32% (40%-ის 80%-ს) ფლობს, სულ A საწარმო D საწარმოში ფლობს წილის 57%-ს.

აქედან გამომდინარე A საწარმო არის სათაო საწარმო B, C და D საწარმოები კი შვილობილი საწარმოები.

სათაო და შვილობილ საწარმოებს ერთად - საწარმოთა ჯგუფს უწოდებენ. სათაო საწარმოს ევალება წარადგინოს კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება.

წმინდა იურიდიული მოსაზრებით სათაო და შვილობილი საწარმოები გამიჯნულია:

- სათაო საწარმო ინდივიდუალური იურიდიული ერთეულია;
- შვილობილი საწარმო ინდივიდუალური იურიდიული ერთეულია.

თუმცა, ეკონომიკური შინაარსით შესაძლებელია მათი მიჩნევა ერთ ერთეულად – ჯგუფად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება - არის ჯგუფის ფინანსური ანგარიშგება, რომელიც წარმოდგენილია, როგორც ერთი ეკონომიკური ერთეულის ანგარიშგება.

როგორც ზემოთ გავარკვეეთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შედგენის ამოსავალი პირობა არის არა ხმის უფლების ნახევარზე მეტის ფლობა, არამედ საწარმოს ფინანსური და სამეურნეო პოლიტიკის მართვის “კონტროლის უფლება”.

კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების ძირითადი პრინციპი იმაში მდგომარეობს, რომ იგი გვიჩვენებს სათაო და შვილობილი საწარმოების ყველა აქტივსა და ვალდებულებას.

სათაო საწარმოს მიერ მომზადებული კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება გვიჩვენებს:

- მთელი ჯგუფის (სათაო + შვილობილი საწარმო) წმინდა აქტივებს;
- ჯგუფის სააქციო კაპიტალს, რაც ყოველთვის მხოლოდ სათაო საწარმოს სააქციო კაპიტალის ტოლია; და
- გაუნაწილებელ მოგებას, რომელიც შედგება ჯგუფის მიერ მიღებული მოგებისგან (ე.ი. სათაო საწარმოს წარსული პერიოდების მოგება + შვილობილი საწარმოს შეძენის შემდეგ მიღებული მოგება).

სათაო საწარმო კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების გარდა აღგენს ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებასაც.

ძირითადი საწარმოს ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებაში, ინვესტიცია აისახება ფასს 3-ის “საწარმოთა გაერთიანება” შესაბამისად - შეძენის მეთოდით - ანუ იმ აქტივების რეალური ღირებულებით, რაც გადაიხადა შეძენისას.

კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში, როგორც ზემოთ ავლნიშნეთ ძირითადი საწარმოს აქტივებსა და ვალდებულებებს ემატება შვილობილი საწარმოს აქტივები და ვალდებულებები, რომელიც კონსოლიდაციის მიზნებისათვის უნდა შეფასდეს რეალური ღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას გადახდილი ფასი თუ აჭარბებს შეძენილი საწარმოს წმინდა აქტივების რეალურ ღირებულებას, კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აისახება **“გუდვილი”**.

27.3. კონსოლიდირების პროცედურები

განხილული მაგალითის მიხედვით **A** საწარმომ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თავი უნდა მოუყაროს ყველა შვილობილი საწარმოს ფინანსურ ინფორმაციას. მისი მომზადების დროს ცალკეული კორპორაციების ანგარიშგებები თავიდან დარეგულირდება, ხოლო შემდეგ გაერთიანდება. კონსოლიდირებული ეკონომიკური ერთეულისათვის არ წარმოებს ცალკეული ჟურნალები და წიგნები. მათ ნაცვლად მზადდება სამუშაო ფურცელი, რომელშიც გამოიყენება მონაცემები ცალკეული კორპორაციების ანგარიშებიდან. იმისათვის რომ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოაჩენდეს ფინანსურ ინფორმაციას საწარმოთა ჯგუფის შესახებ დამოუკიდებელი ერთეულის მსგავსად, აუცილებელია შემდეგი პროცედურის ჩატარება:

1. ინვესტიციებისა და საკუთარი კაპიტალის ელიმინირება. შვილობილი საწარმოს კაპიტალიდან უნდა გამოირიცხოს შვილობილ საწარმოში დაბანდებული სათაო საწარმოს ინვესტიციების მიმდინარე საბალანსო ღირებულება და სათაო საწარმოს წილი. შესაბამისად, კონსოლიდირებულ ბალანსში არ უნდა აისახოს შვილობილ საწარმოში დაბანდებული ინვესტიცია და ანალოგიური თანხით უნდა შემცირდეს შვილობილი საწარმოს საკუთარი კაპიტალი.

მაგალითი №1

A საწარმო ფლობს **B** საწარმოს ხმის უფლების მქონე აქციების 100%-ს. სამუშაო ცხრილის ელიმინირების სვეტი გვიჩვენებს კონსოლიდაციის მიზნით გამოსარიცხ თანხებს. **A** საწარმოს ინვესტიცია **B** საწარმოში შეადგენს 50,000 ლარს. ინვესტირება მოხდა საანგარიშო წლის დასაწყისში და ამ მომენტისათვის **B** საწარმოს გაუნაწილებელი მოგება შეადგენდა 5,000 ლარს.

სქემა 4

კონსოლიდირებული ბალანსის შესადგენი საბუშაო ცხრილი

მუხლები	A საწარმოს ბალანსი	B საწარმოს ბალანსი	ელიმინირება		კონსოლიდირ. ბალანსი
			დებიტი	კრედიტი	
ძირითადი საშუალებები	900,000	50,000			950,000
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	65,000			50,000	15,000
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა	25,500	17,200			42,700
სავაჭრო მოთხოვნები	12,300	3,700			16,000
ფულადი სახსრები	37,400	12,600			50,000
სულ აქტივები	1,040,200	83,500		50,000	1,073,700
სააქციო კაპიტალი	850,000	45,000	45,000		850,000
აკუმულირებული მოგება	150,500	15,300	5,000		160,800
გრძელვადიანი სესხები	25,400	15,500			40,900
სავაჭრო ვალდებულებები	14,300	7,700			22,000
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	1,040,200	83,500	50,000		1,073,700

ამდენად, შეიღობილ საწარმოში ინვესტიციებისა და საკუთარი კაპიტალის ელიმინირების შემდეგ, კონსოლიდირებულ ბალანსში ინვესტიციები აისახება 15,000 ლარის, ხოლო საკუთარი კაპიტალი – 1,010,800 (850,000 + 160,800) ლარის ოდენობით.

2. მოგებაში უმცირესობის წილის კორექტირება. როგორც ზემოთ აღვნიშნეთ კონტროლისთვის აუცილებელი არ არის შეიღობილ საწარმოში ხმის უფლების 100 %-იანი ფლობა. ამიტომ, ხშირ შემთხვევაში, შეიღობილ საწარმოებში ხმის გარკვეულ ნაწილს სხვა პირები ფლობენ. მათ

უმცირესობას უწოდებენ. წილის შესაბამისად უმცირესობას თავისი ინტერესი გააჩნია შვილობილ საწარმოში. ამიტომ, უნდა განისაზღვროს უმცირესობის წილი კონსოლიდირებული შვილობილი საწარმოების წმინდა მოგებაში ან ზარალში საანგარიშგებო პერიოდისათვის და აისახოს კონსოლიდირებულ მოგებისა და ზარალის შესახებ ანგარიშგებაში.

უმცირესობის წილი არის შვილობილი საწარმოს მოგების ან ზარალის და წმინდა აქტივების ის ნაწილი, რომელიც არც პირდაპირ და არც არაპირდაპირ (შვილობილი საწარმოების მეშვეობით) არ ეკუთვნის სათაო საწარმოს.

უმცირესობის წილი გამოიანგარიშება შვილობილი საწარმოს მოგებისა და ზარალის ანგარიშგების მუხლიდან “მოგება დაბეგვრის შემდეგ”. იგი ცალკე გამოიყოფა კონსოლიდირებულ მოგებისა და ზარალის ანგარიშგებაში და ემატება უმცირესობის წილს ბუღალტრულ ბალანსში.

მაგალითი №2

დავუშვათ, A საწარმოს შვილობილ საწარმოში, უმცირესობა ფლობს ხმის უფლების 20%-ს. საანგარიშო პერიოდის ბოლოსათვის სათაო და შვილობილი საწარმოს ფინანსური შედეგის შესახებ არსებობს შემდეგი ინფორმაცია.

სქემა 5

ფრაგმენტი ჯგუფის საწარმოების მოგებისა და ზარალის ანგარიშებიდან

	A საწარმოს	B საწარმოს
ამონაგები რეალიზაციიდან	1,053,270	111,350
რეალიზებული პროდუქციის თვითირებულება და ხარჯები	875,900	97,650
საერთო მოგება	177,370	13,700
გადასახადი	26,870	3,400
მოგება დაბეგვრის შემდეგ	150,500	10,300

უნდა დადგინდეს უმცირესობის წილი მოგებაში კონსოლიდირებულ ანგარიშგებაში ასახვის მიზნით.

სქემა 6

ფრაგმენტი მოგებისა და ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშიდან

	A საწარმოს
ამონაგები რეალიზაციიდან $(1,053,270 + 111,350)$	1,164,620
რეალიზებული პროდუქციის თვითღირებულება და ხარჯები $(875,900 + 97,650)$	973,550
ჯგუფის მოგება დაბეგვრამდე	191,070
გადასახადი $(26,870 + 3,400)$	30,270
მოგება დაბეგვრის შემდეგ	160,800
უმცირესობის წილი $(20\% \times 10,300)$	2,060
სათაოზე მისაკუთვნიებული მოგება	158,740

3. წმინდა აქტივებში უმცირესობის წილის კორექტირება. ბასს 27-ით დადგენილი კონსოლიდაციის პროცედურები მოითხოვს, განისაზღვროს უმცირესობის წილი კონსოლიდირებული შვილობილი საწარმოების წმინდა აქტივებსა და შვილობილი საწარმოს კაპიტალში, სათაო საწარმოს აქციონერთა წილისაგან განცალკევებით.

მაგალითი №3

დავუშვათ, ზემოთ მოყვანილი 1-ლი და მე-2 მაგალითები ეხება ერთი და იმავე საწარმოებს შემდეგი ცვლილებით:

A საწარმო ფლობს B საწარმოს ხმის უფლების მქონე აქციების 80%-ს, რომელიც შეძენილია 40 000 ლარად;

ასეთ შემთხვევაში, კონსოლიდირებული ბალანსის შესადგენი სამუშაო ცხრილი მიიღებს ასეთ სახეს:

სქემა 7

კონსოლიდირებული ბალანსის შესადგენი საბუშაო ცხრილი

მუხლები	A საწარმოს ბალანსი	B საწარმოს ბალანსი	ელიმინირება		კონსოლიდირ. ბალანსი
			დებიტი	კრედიტი	
ძირითადი საშუალებები	900,000	50,000			950,000
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	65,000			40,000 ¹	25,000
სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობა	25,500	17,200			42,700
სავაჭრო მოთხოვნები	12,300	3,700			16,000
ფულადი სახსრები	37,400	12,600			50,000
სულ აქტივები	1,040,200	83,500		40,000	1,083,700
სააქციო კაპიტალი	850,000	45,000	36,000 ¹ 9,000 ²		850,000
აკუმულირებული მოგება	150,500	15,300	4,000 ¹ 1,000 ² 2,060 ²		158,740
უმცირესობის წილი				12,060 ²	12,060
გრძელვადიანი სესხები	25,400	15,500			40,900
სავაჭრო ვალდებულებები	14,300	7,700			22,000
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	1,040,200	83,500	52,060	12,060	1,083,700

შენიშვნა

1. 36,000 – სათაო საწარმოს წილი შვილობილი საწარმოს სააქციო კაპიტალში;

4,000 – სათაო საწარმოს წილი შვილობილი საწარმოს გაუნაწილებელ მოგებაში შეძენის
მომენტისათვის;

2. 9,000 – უმცირესობის წილი შვილობილი საწარმოს სააქციო კაპიტალში;

1,000 – უმცირესობის წილი შვილობილი საწარმოს გაუნაწილებელ მოგებაში შეძენის
მომენტისათვის;

2,060 – უმცირესობის წილი შეიღობილი საწარმოს გაუნაწილებელ მოგებაში შეძენის შემდგომ პერიოდში;

ზემოთ განხილულ მაგალითებში იგულისხმებოდა, რომ ძირითად საწარმოს შეიღობილი საწარმოები შეძენილი აქვს ნომინალით. სხვაგვარად რომ ვთქვათ, შეძენის თვითღირებულება წმინდა აქტივების რეალური ღირებულების ტოლია. მაგრამ ეს იშვიათად ხდება და, უმეტეს შემთხვევაში, შეძენის დროს ადგილი აქვს გუდვილის წარმოშობას.

განვიხილოთ გუდვილი წარმოშობის მაგალითები. დავიწყოთ მარტივი სიტუაციით.

მაგალითი №4

დავუშვათ, რომ 20X1 წლის 1 იანვარს Q საწარმომ შეიძინა P საწარმოს ხმის უფლების 100%. შეძენის თვითღირებულებამ შეადგინა 650 000 ლარი.

სათაო და შეიღობილი საწარმოს ბალანსი შეძენის მომენტში:

სქემა 8

ბალანსის მუხლები	Q საწარმოს (ათ. ლარი)	P საწარმოს (ათ. ლარი)
იდენტიფიცირებადი აქტივები	3,200	500
ინვესტიცია P საწარმოში	650	-
სულ აქტივები	3,850	500
საკუთარი კაპიტალი	3,600	400
იდენტიფიცირებადი ვალდებულებები	250	100
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	3,850	500

საწარმოს იდენტიფიცირებადი აქტივების რეალურმა ღირებულებამ შეადგინა 650 000 ლარი.

საწარმოს შეძენასთან დაკავშირებული გუდვილი შეადგენს:

	თანხა (ათ. ლარი)
შეძენის ღირებულება	650
მინუს: საწარმოს ნეტო აქტივების წილი შეძენის თარიღისათვის	
იდენტიფიცირებადი აქტივები	650
იდენტიფიცირებადი ვალდებულებები	(100)
	<u>550</u>
გუდვილი	100

კონსოლიდირებული ბალანსის შესადგენ ელიმინირების შემოკლებულ ცხრილს შემდეგი სახე ექნება:

სქემა 9

კონსოლიდირებული ბალანსის შესადგენი საბუშაო ცხრილი

(ათასი ლარი)

მუხლები	Q საწარმოს ბალანსი	P საწარმოს ბალანსი	ელიმინირება		კონსოლიდირ. ბალანსი
			დებეტი	კრედიტი	
იდენტიფიცირებადი აქტივები	3,200	500	150 ¹		3,850
გუდვილი			100 ²		100
ინვესტიცია საწარმოში	650			650 ²	
სულ აქტივები	3,850	500	250	650	3,950
საკუთარი კაპიტალი	3,600	400	400 ²		3,600
გადაფასების რეზერვი			150 ²	150 ¹	
იდენტიფიცირებადი ვალდებულებები	250	100			350
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	3,850	500	650	150	3,950

შენიშვნა:

1. (აქტივების რეალურ ღირებულებას 650 – 500 აქტივების საბალანსო ღირებულება)
2. (ინვესტიცია P საწარმოში 650 შედგება: 400 ნეტო აქტივები; 150 გადაფასების რეზერვი; და 100 – გუდვილი)

4. შიდაჯგუფური ოპერაციებისა და ნაშთების ელიმინირება. ამ მოტივით, კონსოლიდაციის მნიშვნელოვანი პირობაა შიდაოპერაციებისა და ნაშთების გამორიცხვა.

შიდაჯგუფურ ნაშთებში, უმთავრესად, იგულისხმება ჯგუფში შემავალი საწარმოების ურთიერთმოთხოვნები და ვალდებულებები. შიდაჯგუფური ოპერაციები კი მოიცავს შიდარეალიზაციებს, ხარჯებსა და დივიდენდებს.

შიდაჯგუფური ნაშთების ელიმინირების საილუსტრაციოდ, გამოვიყენოთ პირველ ცხრილში მოტანილი ინფორმაცია და დავუშვათ, რომ მუხლი “სავაჭრო მოთხოვნები” A საწარმოში მოიცავს მოთხოვნებს B საწარმოს მიმართ 6,000 ლარის ოდენობით. (ცხადია, იგივე თანხა იგულისხმება B საწარმოს მუხლში “სავაჭრო ვალდებულებები”)

სქემა 10

კონსოლიდირებული ბალანსის შესადგენი საბუშაო ცხრილი

მუხლები	Q საწარმოს ბალანსი	P საწარმოს ბალანსი	ელიმინირება		კონსოლიდირ. ბალანსი
			დებიტი	კრედიტი	
ძირითადი საშუალებები	900,000	50,000			950,000
ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში	65,000			50,000	15,000
სასაონლო-მატერიალური ფასეულობა	25,500	17,200			42,700
სავაჭრო მოთხოვნები	12,300	3,700		6,000	10,000
ფულადი სახსრები	37,400	12,600			50,000
სულ აქტივები	1,040,200	83,500		56,000	1,067,700
სააქციო კაპიტალი	850,000	45,000	45,000		850,000
აკუმულირებული მოგება	150,500	15,300	5,000		160,800
გრძელვადიანი სესხები	25,400	15,500			40,900
სავაჭრო ვალდებულებები	14,300	7,700	6,000		16,000
სულ საკუთარი კაპიტალი და ვალდებულებები	1,040,200	83,500	56,000		1,067,700

ჯგუფში შემავალი საწარმოების შიდაოპერაციების ელიმინირების საილუსტრაციოდ, განვიხილოთ შემდეგი მაგალითი:

მაგალითი №5

A საწარმო ფლობს B საწარმოს ხმის უფლების 80%-ს და აკონტროლებს მას. მოგებისა და ზარალის ანგარიშების კონსოლიდაციის საბუშაო ცხრილში მოცემულია A და B საწარმოს ინდივიდუალური ანგარიშების მონაცემები. არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის შემდეგი დამატებითი ინფორმაცია:

1. A საწარმო B საწარმოს მიყიდა 240,000 ლარის საქონელი, რომლის თვითღირებულება შეადგენდა 227,000 ლარს;
2. A საწარმო B საწარმოსგან შეიძინა მასალები 45,000 ლარად. მასალების თვითღირებულება შეადგენდა 43,000 ლარს. მასალები გაყიდულია სრულად;
3. A საწარმო B საწარმოსგან მიიღო სესხის პროცენტი 5,000 ლარი.

კონსოლიდირებული მოგებისა და ზარალის შესადგენი სამუშაო ცხრილის გამოყენებით კონსოლიდირებული ფინანსური შედეგი შემდეგ სახეს მიიღებს:

სქემა 12

მოგების და ზარალის კონსოლიდირებული ანგარიშების
შესადგენი სამუშაო ცხრილი

(ათასი ლარი)

მუხლები	A საწარმოს ბალანსი	B საწარმოს ბალანსი	ელიმინირება		კონსოლიდირ. ბალანსი
			დებიტი	კრედიტი	
ამონაგები	2,150	955	285 ¹		2,820
რეალიზირებული პროდუქციის თვითღირებულება	(1,360)	(574)		270 ²	(1,664)
საერთო მოგება	790	381	285	270	1,156
სხვა საოპერაციო შემოსავლები	50	15	5		60
კომერციული ხარჯები	(90)	(25)			(115)
ადმინისტრაციული ხარჯები	(115)	(35)			(150)
სხვა საოპერაციო ხარჯები	(98)	(42)		5	(135)
შემოსავალი მეკავშირე საწარმოებიდან	12	2			14
მოგება დაბეგვრამდე	549	296	290	275	830
მოგების გადასახადი	(110)	(61)			(171)
მოგება დაბეგვრის შემდეგ	439	235	290	275	659
უმცირესობის წილი					(47)
წმინდა მოგება ან ზარალი ჩვეულებრივი	439	235	290	275	612*

საქმიანობიდან					
განსაკუთრებული მუხლების შემოსავალი	45				45
საანგარიშგებო პერიოდის წმინდა მოგება	484	235	290	275	657*

შენიშვნა:

1. 285 000 ლარი შედგება A საწარმოს მიერ B საწარმოსათვის მიყიდული საქონლის (240,000 ლარი) და B საწარმოს მიერ A საწარმოსათვის მიყიდული საქონლის (45,000 ლარი) ღირებულებების ჯამისაგან;
2. 270,000 ლარი შედგება 227,000 და 43,000-საგან.
- 3*. $612 = 439 + 235 + 275 - 290 - 47$
- 4*. $657 = 484 + 235 + 275 - 290 - 47$